УДК 339.92

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТНК В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ

Е. М. Лимонова, старший викладач, Дніпропетровський університету імені Альфреда Нобеля, elvina.lim @ mail.ru

Методологія дослідження. Методологічною основою дослідження стала сукупність загальнонаукових та спеціальних методів дослідження, серед яких необхідно виділити: метод системного аналізу та синтезу, індукції та дедукції – при аналізі особливостей функціонування філій ТНК в Україні та оцінці впливу їх діяльності на національну економіку, трендовий і статистичний аналіз – при аналізі тенденцій інвестиційної діяльності ТНК в Україні.

Результати. Для визначення перспектив розвитку транснаціональних процесів в Україні автором проаналізовано динаміку накопичених ПІІ в Україну, їх галузеву та географічну структуру. Виявлено негативну тенденцію зменшення припливу іноземного капіталу в реальний сектор національної економіки, яка свідчить про те, що стратегічні галузі не приваблюють необхідних обсягів капіталу для оновлення морально і фізично застарілих основних виробничих фондів.

Проаналізовано вплив діяльності ТНК на розвиток конкурентного середовища в Україні, визначено позитивні та негативні аспекти подібного впливу.

Виявлено фактори, які гальмують приплив іноземного капіталу в Україну та ускладнюють інтеграцію України до глобальної фінансової системи.

У процесі дослідження автором обґрунтовано необхідність вивчення всіх аспектів інвестиційної діяльності ТНК з метою створення умов для залучення у вітчизняну економіку транснаціонального капіталу на взаємовигідних умовах.

Новизна. Наукова новизна дослідження полягає в комплексному теоретичному аналізі інвестиційної діяльності іноземних транснаціональних корпорацій на території України. Виявлено позитивні аспекти приходу ТНК в Україну, зумовлені високою продуктивністю праці і капіталу, а також імпортом нових технологій та ефективного менеджменту, і негативні – пов'язані з орієнтацією більшості інвесторів на реалізацію псевдоінвестиційних стратегій.

Практична значущість. Запропоновано орієнтири для економічної політики держави у сфері прямого іноземного інвестування, обґрунтовано

необхідність експансії національних ТНК, що сприятиме підвищенню ефективності суспільного виробництва, кращому задоволенню потреб споживачів та зростання конкурентоспроможності національної економіки в цілому.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, прямі іноземні інвестиції, інвестиційна стратегія ТНК, галузева структура ПІІ, географічна структура ПІІ.

Література

1. Dunning J. H. Location and the multinational enterprise: A neglected factor? / Dunning J. H // Journal of International Business Studies. – 1998. – N. 29 (1). – P. 45–66.

2. Caves R. E. Multinational Enterprise and Economic Analysis. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press. – 1996. – 324 p.

3. Hymer S. H. The multinational corporation and the international division of labor. In: Cohen R. B. et al. (eds.). The Multinational Corporation: A Radical Approach. Papers by Stephen Herbert Hymer. Cambridge University Press: Cambridge. – 1979. –534 p.

4. Астапович А. З. Транснациональный капитал США в мировом хозяйстве / А. З. Астапович – М. : Наука, 1990. – 200 с.

Astapovich A. Z. *Transnatsionalniy kapital SshA v mirovom khozyaystve* [USA' Transnational capital in world's economy] / A. Z. Astapovich – M. : Nauka, 1990. – 200 p.

5. Макогон Ю. В. Інвестиційна привабливість України в умовах трансформації світового господарства / Ю. В. Макогон, К. В. Лисенко // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. – 2012, Випуск 1, Том 1. С. 7–26.

Makogon Yu. V. *Investytsiyna pryvablyvist Ukrayiny v umovakh transformatsiyi svitovogo gospodarstva* [Investment attractivness of Ukraine in conditions of economy world's transformation]/ Yu. V. Makogon, K. V. Lysenko // *Teoretychni i prakmtychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoyi vlasnosti.*[Theoretical and practice aspects of economy and intellect property]. – 2012, Vypusk 1, Tom 1. P. 7–26.

6. Рогач О. І. Міжнародні інвестиції. Теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій / О. І. Рогач – К : Либідь, 2005. – 720 с.

. Rogach O. I. *Mizhnarodni investytsiyi. Teoriya ta praktyka biznesu transnatsionalnykh korporatsiy* [International investments. Theory and practice of transnational corporations business] / O. I. Rogach – K : Lybid, 2005. – 720 p.

7. Рокоча В. Транснаціональні корпорації: навч. пос. / В. Рокоча, О. Плотніков, В. Новицький . – К. : Таксон, 2001. – 304 с.

Rokocha V. *Transnatsionalni korporatsiyi* : navch. pos. [Transnational corporations] / V. Rokocha, O. Plotnikov, V. Novytskiy . – K. : Takson, 2001. – 304 p.

8. World Investment Report 2004: The Shift Towards Services [Електронний ресурс]. – Geneva : UNCTAD.– Article Stable URL: www.unctad.org/wir, Дотуп вільний. – Назва з екрану, англ.

World Investment Report 2004: The Shift Towards Services [Elektronniy resurs]. – Geneva : UNCTAD.– Article Stable URL: www.unctad.org/wir, Dostup vilniy. – Nazva z ekranu, angl.

9. Методичний коментар до платіжного балансу України [Електронний ресурс]. – Київ : НБУ.– Режим доступу : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/
article?art_id=44459, вільний. – Назва з екрану, укр.

. *Metodychniy komentar do platizhnogo balansu Ukrayiny*.[Methodical comments to Ukraine's payment balances] [Elektronniy resurs]. – Kyyiv : NBU.– Rezhim dostupu : http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/
article?art_id=44459,Dostup vilniy. – Nazva z ekranu, ukr.

10. Закон України «Про режим іноземного інвестування» // Урядовий кур'єр. – 25 квітня 1996 р. – № 77–78. – С. 9–10.

Zakon Ukrayiny «Pro rezhym inozemnogo investuvannya» [Ukraine's law «About regime of foreign investments»] // Uryadoviy kuryer. – 25 kvitnya 1996 p. – № 77–78. – P. 9–10.